

PRAWNE I FINANSOWE ASPEKTY PROWADZENIA MAŁEGO I ŚREDNIEGO PRZEDSIĘBIORSTWA

Wydawnictwo Difin 2015

Prowadzenie działalności gospodarczej w Polsce nie jest łatwym zadaniem i wiąże się z licznymi wyzwaniami – zarówno w kwestiach finansowych, jak i prawnych. Mając powyższe na uwadze, Autorki podjęły próbę opracowania książki, która w sposób usystematyzowany prezentuje zagadnienia dotyczące zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce. Obejmuje ona dwa obszary tematyczne – aspekty prawne zakładania i prowadzenia przedsiębiorstwa oraz źródła finansowania tej działalności.

Celem publikacji jest przybliżenie czytelnikowi procesu zakładania i prowadzenia przedsiębiorstwa niewielkich rozmiarów w początkowej fazie jego funkcjonowania. Aby zrealizować założony cel, przedstawione zostały podstawowe informacje w zakresie wyboru odpowiedniej formy prowadzenia działalności i dopasowania do niej optymalnej formy opodatkowania, a także istotne zagadnienia w zakresie możliwych źródeł finansowania małych (w tym mikro) i średnich przedsiębiorstw.

Opracowanie składa się z czterech rozdziałów. Rozdział pierwszy przedstawia zagadnienia dotycząca zakładania i prowadzenia jednoosobowej działalności gospodarczej począwszy od rejestracji w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG), poprzez obowiązki przedsiębiorcy wobec urzędu skarbowego oraz w ramach ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, skończywszy na kwestiach prowadzenia księgowości dla takiej formy działalności gospodarczej. W rozdziale tym poczyniono również odniesienia do spółki cywilnej i pozostałych spółek osobowych uregulowanych w kodeksie spółek handlowych w zakresie tych zagadnień, które są wspólne zarówno dla jednoosobowej działalności, jak i działalności gospodarczej prowadzonej w formie spółek, w szczególności w zakresie wyboru formy opodatkowania i prowadzenia księgowości. W części tej przedstawiono również przykładową analizę prowadzącą do oceny formy opodatkowania w odniesieniu do rodzaju i rozmiaru planowanej działalności gospodarczej, którą przedsiębiorcy powinni przeprowadzić, aby już na początku wybrać optymalną formę opodatkowania. Rozdział zawiera również tzw. kalendarz przedsiębiorcy, który jest zestawieniem istotnych terminów i obowiązków ciążących z mocy prawa na każdym przedsiębiorcy.

Rozdział drugi prezentuje prawne i księgowo aspekty zakładania i prowadzenia spółek osobowych. Wyróżniono w nim dwie części poświęcone spółce osobowej prawa cywilnego oraz spółkom osobowym prawa handlowego. W każdym przypadku dokonano charakterystyki tych spółek, omówiono elementy treści ich umowy, a także przedstawiono obowiązki wobec ZUS i urzędu skarbowego oraz formy prowadzenia księgowości w tych podmiotach. Rozdział kończy podsumowanie zawierające zestawienie prezentowanych form prowadzenia działalności gospodarczej wskazujące ich wady, zalety, kwestie związane z rejestracją, księgowością, ubezpieczeniami społecznymi i opodatkowaniem.

Źródła finansowania działalności gospodarczej zostały przedstawione w rozdziale trzecim. Ta część opracowania rozpoczyna się od usystematyzowania tych źródeł, wskazania wad i zalet poszczególnych form finansowania, a następnie określenia stopnia ich dostępności dla małych i średnich przedsiębiorstw. W dalszej kolejności dokonano charakterystyki wybranych źródeł finansowania działalności ze wskazaniem korzyści i kosztów ich zastosowania, a przede wszystkim warunków i sposobów ich pozyskania. Oprócz najczęściej stosowanych przez podmioty z sektora MŚP kapitałów własnych oraz kredytów i pożyczek, zaprezentowano coraz bardziej popularne w Polsce formy tj.: leasing, factoring i forfaiting.

Dużo uwagi poświęcono również funduszom europejskim, z których przedsiębiorcy mogą uzyskać dofinansowanie dla planowanych projektów inwestycyjnych. Rozpoczął się właśnie kolejny siedmioletni okres programowania funduszy unijnych (lata 2014-2020), jest to zatem duża szansa dla polskich przedsiębiorstw na pozyskanie bezzwrotnego wsparcia. Nie jest to jednak łatwe źródło finansowania ze względu na duży poziom biurokracji i formalizmu występujący na każdym etapie – od procesu aplikowania, po rozliczanie dotacji, a następnie przez kilka lat w tzw. „okresie trwałości projektu”. Niniejsze opracowanie zawiera wiele aspektów związanych z aplikowaniem o dofinansowanie ze środków UE, które mogą pomóc przedsiębiorcy w procesie ubiegania się o wsparcie. Rozdział zamykają rozważania dotyczące możliwości pozyskania kapitału w drodze emisji akcji lub obligacji na polskim rynku kapitałowym. Dzięki uruchomieniu przez Giełdę Papierów Wartościowych S.A. tzw. alternatywnych rynków obrotu (ASO) dedykowanych małym i średnim przedsiębiorstwom, będącym również w początkowej fazie działania, rynek kapitałowy, kojarzony dotychczas przede wszystkim z dużymi spółkami, stał się dostępny także dla sektora MŚP. ASO powstały stosunkowo niedawno i nie są tak popularne jak główny parkiet warszawskiej GPW, z tego względu wielu przedsiębiorców może nie wiedzieć o możliwości pozyskania finansowania poprzez emisję papierów wartościowych.

Ostatni rozdział książki został poświęcony biznesplanowi, który jest istotnym dokumentem zarówno na etapie planowania działalności gospodarczej, jak i w związku z ubieganiem się o finansowanie ze źródeł zewnętrznych. Mimo funkcji, które spełnia, biznesplan nadal pozostaje niedoceniany przez wielu przedsiębiorców. Dobrze przygotowany biznesplan może być nie tylko wizytówką przedsiębiorstwa opracowaną na potrzeby np. ubiegania się o kredyt, lecz może również pomagać właścicielom czy kierownictwu w zarządzaniu przedsiębiorstwem. Ma zatem zastosowanie również wewnątrz podmiotu, w toku codziennej działalności. Przygotowanie biznesplanu może jednak sprawić sporo problemów i wymaga znacznego nakładu czasu oraz pracy. Nie istnieje uniwersalny wzór biznesplanu, można jednakże wskazać pewne standardowe treści, które powinny znaleźć się w tym dokumencie. Takie elementy zostały przedstawione w tej części opracowania na przykładzie biznesplanu będącego załącznikiem do wniosku kredytowego oraz biznesplanu w dokumentacji aplikacyjnej o dofinansowanie z funduszy unijnych.

Niniejsze opracowanie nie wyczerpuje wszystkich kwestii związanych z zakładaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej w Polsce. Jednakże Autorki dołożyły wszelkich starań, by poprzez praktyczne ujęcie wielu zagadnień książka ta była rzetelnym źródłem informacji, szczególnie w początkowej fazie prowadzenia działalności gospodarczej.

"Problematyka książki dotyczy istoty zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej w formie MSP, szczególnie aspektów prawnych oraz źródeł jej finansowania. O wyborze tematu zdecydowało wiele czynników, ale przede wszystkim potrzeba usystematyzowania zawiloci związanych z zakładaniem i prowadzeniem działalności przez MSP. Nie tylko dbałość o jakość procesów, trafność decyzji czy też jej optymalny charakter w warunkach ryzyka stają się ważnym wyzwaniem dla prowadzących działalność. Nadal kwestie prawne i finansowe ograniczają trwanie na rynku, możliwość rozwoju, skupienie się na innowacyjności oraz kreatywności.

Niewątpliwie na uwagę zasługuje sam pomysł podjęcia oraz opracowania tematu, ponieważ jest on ważny z rynkowego punktu widzenia. Publikacja zawiera wiele istotnych, aktualnych wskazówek i rozwiązań, zaś ilustrowane przykładami rozważania jeszcze bardziej ją wzbogacają i uatrakcyjniają. Książka stanowić może również niezwykle ciekawą pozycję

zarówno z punktu widzenia uczelnianej lektury uzupełniającej, jak i praktycznego podejścia dla małego i średniego biznesu."

Z recenzji prof. dr hab. Beaty Zofii Filipiak, Uniwersytet Szczeciński

Spis treści

Wstęp

Rozdział 1. Zakładanie i prowadzenie jednoosobowej działalności gospodarczej

1.1. Rejestracja działalności w CEIDG

1.1.1. Istota oraz zasady działania CEIDG

1.1.2. Zakres danych niezbędnych do rejestracji działalności

1.1.3. Wybór profilu działalności – Polska Klasyfikacja Działalności

1.1.4. Proces rejestracji działalności gospodarczej

1.1.5. Klasyfikacja przedsiębiorstw według ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz zaleceń Komisji Europejskiej

1.2. Obowiązki przedsiębiorcy wobec urzędu skarbowego

1.2.1. Wybór formy opodatkowania podatkiem dochodowym

1.2.2. Obowiązki przedsiębiorcy jako płatnika podatku dochodowego

1.2.3. Przedsiębiorca jako podatnik VAT

1.3. Obowiązki przedsiębiorcy w ramach ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego

1.3.1. Zarejestrowanie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego

1.3.2. Podmioty uprawnione do opłacania preferencyjnych składek

1.3.3. Składanie deklaracji rozliczeniowej DRA

1.3.4. Wybór dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego i skutki przekroczenia terminu płatności składek

1.3.5. Terminy płatności składek ZUS

1.4. Kalendarz przedsiębiorcy

1.5. Księgowość w jednoosobowej działalności gospodarczej

1.5.1. Wybór formy opodatkowania a rodzaje ewidencji

1.5.2. Podatkowa księga przychodów i rozchodów

1.5.3. Ewidencja sprzedaży

1.5.4. Ewidencja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych

1.5.5. Ewidencja wyposażenia

1.5.6. Karty płac pracowników

1.5.7. Ewidencja zatrudnienia

1.5.8. Ewidencja przychodów

1.5.9. Ewidencja na potrzeby podatku od towarów i usług

1.5.10. Rejestracja sprzedaży przy użyciu kasy fiskalnej

Rozdział 2. Prawne i księgowe aspekty zakładania i prowadzenia spółek

2.1. Podział spółek

2.2. Spółka cywilna

2.2.1. Charakterystyka spółki cywilnej

- 2.2.2. Elementy umowy spółki cywilnej oraz rejestracja wspólników w CEIDG
- 2.2.3. Obowiązki wobec ZUS-u
- 2.2.4. Obowiązki związane z rejestracją w urzędzie skarbowym
- 2.2.5. Księgowość w spółce cywilnej
- 2.3. Spółka osobowa prawa handlowego
 - 2.3.1. Charakterystyka spółek osobowych prawa handlowego
 - 2.3.2. Elementy umowy poszczególnych spółek osobowych prawa handlowego
 - 2.3.3. Rejestracja spółek w Krajowym Rejestrze Sądowym
 - 2.3.4. Dokumenty niezbędne przy rejestracji spółek
 - 2.3.5. Zgłoszenie do ubezpieczeń ZUS
 - 2.3.6. Obowiązki związane z rejestracją w urzędzie skarbowym
 - 2.3.7. Księgowość w spółkach osobowych prawa handlowego
- 2.4. Podsumowanie

Rozdział 3. Źródła finansowania działalności małych i średnich przedsiębiorstw

- 3.1. Klasyfikacja źródeł finansowania działalności gospodarczej
- 3.2. Kapitał własny
- 3.3. Kredyty i pożyczki
- 3.4. Leasing
- 3.5. Faktoring
- 3.6. Forfaiting
- 3.7. Dotacje z funduszy europejskich
- 3.8. Emisja akcji i obligacji na rynku kapitałowym

Rozdział 4. Biznesplan jako narzędzie komunikacji zewnętrznej w procesie pozyskiwania środków finansowych

- 4.1. Istota, funkcje i rodzaje biznesplanu
- 4.2. Podstawowe zasady opracowania biznesplanu
- 4.3. Główne elementy biznesplanu
- 4.4. Biznesplan w dokumentacji aplikacyjnej o dofinansowanie z funduszy europejskich

Zakończenie

Bibliografia

Wykaz tabel, schematów, wykresów

Załączniki